

VOKIETIJOS LB VALDYBOS INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland e.V.

Nr. 7/8. (450/451)

1987 gruodžio 31

Broliai, Sesės Lietuviai!

Išganytojo gimimo šventė, iškilmingai visame pasaulyje švenčiamas mūsų tautos krikšto jubiliejus ir naujieji 1988 metai teikia progą kreiptis į Jus su sveikinimo, padėkos ir linkėjimų žodžiais.

Pirmiausia sveikinu Jus, laimingai sulaukusius Kalėdų, linkėdamas tyro džiaugsmo, tikėjimo ir tiesos pergalę ir gražesnio rytojaus vilties. Dievo Sūnus juk tapo žmogumi, "kad turėtume gyvenimą ir apščiai jo turėtume" /Jn 10,10/.

Žvelgdami į besibaigiančius jubiliejinius metus, negalime nesidžiaugti jų atneštais vaisiais. Popiežiaus Jono Pauliaus II žodžiai, pasakyti Šv. Petro bazilikoje mums ir mūsų kalba, gražiai išreiškė pagrindinį jubiliejaus tikslą: "priartėti prie Kristaus". Jei mes sugebėjome visuose kraštuose, kur tik gyvena bent saujelė lietuvių, suorganizuoti jubiliejaus komitetus bei sėkmingai atlikti užsibrėžtas religines, kultūrines ir visuomenines programas, liudija, kad mūsų širdyse yra gyva Kristaus meilė. Visi džiaugiamės, kad jubiliejus sukėlė dėmesį Lietuvai ne tik aukštojoje dvasiškinėje, bet ir valstybiniuose bei moksliniuose sluoksniuose. Gili padėka priklauso Šv. Tėvui, Centriniam komitetui, kraštų bei vietovių komitetams ir kiekvienam iš Jūsų.

Jubiliejiniai metai atėjo ir praeis, tačiau jų progą užsibrėžtus religinius, kultūrinius ir visuomeninius tikslus turėsime testuoti ir ateinančiais 1988 metais, į kuriuos, kaip ir į patį jubiliejų, žiūrime skirtingais žvilgsniais. Vieni, stebėdami dėl amžiaus retėjančias dvasininkų bei visuomenės veikėjų gretas ir jaunimo daugumos abejingumą religiniams ir tautiniams idealams, ateitį matys gerokai pesimistišką; kiti, prisimindami Kristų kaip savo asmeninio gyvenimo įprasmintoją ir visatos Valdovą, su krikščionišku optimizmu pasitiks Naujuosius Metus.

1988 metai bus gana reikšmingi: Australijoje jau prasidėjo /gruodžio 20/ Šeštasis Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas. Ateinančiais metais vasarą Kanadoje bus Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas ir kultūros kongresas, o Jungtinėse Amerikos Valstybėse - tautinė lietuvių skautų stovykla, jubiliejinis Lietuvos vyčių seimas bei kiti plačios apimties ir svarbūs renginiai. Gi Marijos metai ir palaimintuoju paskelbtas arkivysk. Jurgis Matulaitis mus artins ir jungs su tautos kamienu pavergtoje tėvynėje.

Mano linkėjimas ir malda - planuokime ir organizuokime visus renginius, siekdami bendro mūsų tautos labo ir vadovaudamiesi Kristaus duotu įsakymu - gerbti vienas kitą, nors mūsų nuomonės ir skirtųsi.

Džiugių Šv. Kalėdų, Dievo palaimos ir krikščioniško optimizmo naujuose metuose!

pas. + Paulius A. Baltakis

1987 m. Kalėdos

Vysk. Paulius A. Baltakis, OFM

VOKIETIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS

ir

VASARIO 16 GIMNAZIJOS KURATORIJOS VALDYBOS

nuoširdžiai sveikina tautiečius, bežengiančius į 1988 metus, linkėdamos, kad jie būtų geresni už praėjusius ir mums išseivijoje, ir broliams bei sesėms tėvynėje.

Savo darbu ir auka parodykime, kad esame lietuviškos atžalos, nešančios vaisius tautos gyvybei palaikyti.

--- ooo ---

VOKIETIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS DARBUOTOJŲ SUVAŽIAVIMAS

vyko 1987 lapkričio 13-15 Hüttenfelde. Prasidėjo lapkričio 13 Vynmedžio (Rebstock) sve-tainėje, dalyvaujant per 20 tautiečių.

Nedaug ką gausiau bendruomenininkų susirinko į oficialų atidarymą lapkričio 14 rytą nau-jo berniukų bendrabučio salėje Romuvoje (vėliau suėjo daugiau). Suvažiavimą pradėjo Vo-kietijos LB valdybos pirmininkas J.Sabas. Jis buvo išrinktas pirmininkauti posėdžiams. Sekretoriavo J.Lukošius.

Pranešimų eilę pradėjo Vokietijos LB valdybos pirmininkas dipl.inž. Juozas S a b a s . Surengtas centrinis Vasario 16 minėjimas Hüttenfelde, dalyvaujant aukštiesiems vokie-čių svečiams, įprasta mokinių atliekama menine programa. Pirmininkas papeikė blogą tau-tiečių įprotį atsinešti savo valgius ir gėrimus, kai veikia rengėjų gėrimų ir užkandžių barai. Tai ne tik mažina renginio pajamas, bet ir įneša daug netvarkos.

Pirmininkas buvo nuvykęs į Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejaus minėjimą Romoje š.m. birželio gale ir į XXXIV Europos lietuviškųjų studijų savaitę Londone liepos 26 - rug-pjūčio 2. Romoje dalyvavo Pasaulio LB ir jaunimo vadovų, o Londone - Europos LB ir jau-nimo vadovų pasitarimuose ir apie juos painformavo suvažiavimo dalyvius.

Ir šių metų vasarą numatyta lietuvių vaikų stovykla neįvyko dėl dalyvių stokos.

Pilies atstatymo darbai tęsiami. Jie kainuos apie 7 milijonus DM. Pusę tos sumos duos Draudimo įstaiga, apie 3 milijonus - vokiečių įstaigos, o lietuviams teks sudėti pusmi-lijonį DM.

Vokietijos LB valdybos įgaliotinis Nordrhein-Westfalijai Jeronimas G u l b i n a s pranešė, kad tame kraste veikli tik Bonn-Kölno LB apylinkė. Ji Annaberge surengė Moti-nos dienos minėjimą su vokiečių įstaigų parama.

Tėv.dr.Konstantinas Gulbinas rugsėjo 13 Esseno katedroje suruošė Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejaus minėjimą.

Tautos šventės paminėta spalio 3 Düsseldorf. Pagrindinis organizatorius buvo Rimantas Gumuliauskas. Visuose renginiuose dalyvių skaičius buvo mažas.

Kiekvieno mėnesio trečią sekmadienį Mülheime laikomos pamaldoms lietuviams. Po jų para-pijos salėje įvyksta tautiečių pabendravimas: aptariami lietuviški reikalai, pravedami mažesni minėjimai.

Nusiskundė, kad finansinę paramą teikianti vokiečių įstaiga vis sunkina atsiskaitymą iš jos.

LB apylinkių pranešimus pradėjęs VLB Düsseldorfo apylinkės pirmininkas Martynas V a - l a i t i s didele veikla pasigirti negalėjo, nes Apylinkė turi tik 7 narius (įstojo du nauji). Ir iš jų sunku išrinkti solidarumo įnašus. Kiti tautiečiai yra užmiršę lietu-vaiais esą.

Užtat VLB Schwetzingeno apylinkės pirmininkas Jonas V i t k u s turėjo ką pranešti. Jo vadovaujama LB apylinkė turi 53 narius. Kasmet šaukiami visuotini narių susirinkimai, perrenkama Valdyba. Solidarumo įnašus susimoka 99% narių. Iš Apylinkės kasos paaukota 500 DM Vokietijos lietuvių jaunimo atstovų kelionei į VI PLJ kongresą Australijoje. Per vieną susirinkimą nariai sudėjo 85 DM VLB valdybos INFORMACIJOMS leisti.

Kas antrą kiekvieno mėnesio sekmadienį kun.Br.Liubinas Ketsche laiko pamaldas. Po jų tautiečiai susirenka Gamtos draugų svetainėje pabendrauti. Su toli gyvenančiais nariais palaikomi ryšiai laiškais ir telefonu. Nariai pasveikinami jubiliejinių gimtadienių progomis, o mirusiems padedamas ant karsto vainikas su tautinių spalvų kaspinais. Platinama liet.spauda. Tautiečiai gausiai dalyvauja Romuvoje ruošiamuose centriniuose renginiuose.

Iš VLB Müncheno apylinkės pirmininko dipl.inž. Ričardo H e r m a n o pranešimo paaiškėjo, kad mūncheniškiei veikliausi. Turi 64 narius. Valdyba per metus išleidžia šešis bendraraščius. Lituanistinė mokyklėlė surengė Kalėdų eglutę. Suroštos lietuviškos Kūčios. Vasario 16 gimnazijos berniukų bendrabučio statybai iš LB apylinkės kasos paaukotas antras tūkstantis DM. Veikia ir nuolatinis būrelis Gimnazijai remti.

Kartu su Susitikimo namais (Haus der Begegnung) ir finansine vokiečių įstaigų parama 1987 vasario mėn. suruoštos Pabaltiečių kultūros dienos, kurių metu paminėtos Lietuvos ir Estijos 69-sios nepriklausomybės metinės, dail.A.Krivicko surengta lietuvių grafikos ir meno leidinių paroda. Dr.K.Čeginskas skaitė paskaitą apie Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejų.

Gegužės 2 atšvęsta Motinos diena. Rugspjūčio 16 surengtas jubiliatų pagerbimas: Antano Brakausko bei Petro Česūno 80 metų ir Juozo Kairio 85 metų. Gausiai dalyvauta išvykoje į Lietuvos krikšto minėjimą Romoje birželio pabaigoje.

Rugsėjo 12 paminėta Tautos šventė su inž.Jono Simokaičio paskaita ir solistės Violetos Hermanaitės lietuviškų dainų rečitaliu. Spaly daug prisidėta prie Europos dienų Mūnchene programos atlikimo. Violeta Hermanaitė Mūncheno kultūros namų centre suruošė dabartinių lietuvių kompozitorių dainų koncertą vokiečiams. Per 20 lietuvių dalyvavo Bavarijos vyriausybės priėmime. Veikia tautinių šokių grupė RATUKAS. Jis ruošiasi ateinančiais metais vykti į Tautinių šokių festivalį Kanadoje.

Su mūncheniškais bando varžytis ambicingi jų kaimynai memmingeniškiai. Vytautas Bernotaitis perskaitė VLB Memmingeno apylinkės pirmininko Antano J u r g a i č i o pranešimą, iš kurio matyti, jog narių skaičiumi Memmingenas netgi gerokai pralenkia (86) Mūncheną. Memmingenas turi dar gausesnę tautinių šokių grupę, vadovojamą Almos Neumann-Mikalaukaitės, kuri ne tik šoka vietos lietuvių renginiuose, bet buvo net 4 kartus iškviesta pas vokiečius.

Dabartinė LB apylinkės valdyba ir Kontrolės komisija išrinktos 1986.XII.20. 1987.II.22 surengė Vasario 16 minėjimą su plačia religine ir kultūrine programa. Iškilmingas pamaldas evangelikams laikė kun.Fr.Skėrys, katalikams - vysk.A.L.Deksnyš. Giedojo solistė Violeta Hermanaitė-Sarach. Ji dainavo ir minėjime, palydima brolio Alfredo. Paskaitą skaitė dipl.inž.Ričardas Hermanas. Veikė loterija. Minėjimas davė 1.500 DM pelno, iš kurio 500 DM pasiūsta Romuvos pilies atstatymui. 70-sios Lietuvos nepriklausomybės atstatymo metinės žada būti dar iškilmingesnės.

Gegužės 10 pagerbtos lietuviškos motinos. Tautos šventės proga rugsėjo 6 pašventinta vie-nuolyno viršininkės Namedijanės padovanota simbolinė lietuviška žvakė.

VLB Lebenstedto veiklos apyskaitą pateikė jos pirmininkas Romas G a s i ū n a s . 19 narių, bet ne visi susimoka solidarumo įnašus. Š.m.sausio 4 surengta Kalėdų eglutė vaikams. Vasario 16 paminėta tėvo dr.Konstantino Gulbino atlaikytomis pamaldomis, po kurių susirinkta kavutės. Vietoje vainiko ant a.a.kun.V.Šarkos kapo suaukota 500 DM Vasario 16 gimnazijai. Rinktos aukos ir vainikui.

Gegužės 2 atšvęsta Motinos diena. Tautos šventė paminėta rudenį kartu su Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejumi.

VLB Romuvos (Hüttenfeld) apylinkės pirmininkas Antanas Š i u g ž d i n i s , jun., paminėjo, kad į ją susibūrę Vasario 16 gimnazijos personalas, visi Vokietijos LB valdybos ir beveik pusė Tarybos narių, savo didumu užima antrą po Memmingeno Vokietijos LB apylinkėse vietą - turi 74 narius (8 nauji). Atskirų renginių neruošia, nes ant jos narių pečių gula didžiųjų Vokietijos LB ir Vasario 16 gimnazijos renginių ruošimo našta. Ši LB apylinkė suruošė tik Lietuvos krikščionybės 600 metų jubiliejaus minėjimą su kun.J.Dėdino brandžia paskaita ir įrašė a.a.kun.V.Šarką į garbės aukotojų naujo berniukų bendrabučio statybai sąrašą, surinkdama iš savo narių per 1.000 DM velioniui pagerbti.

Hamburgo lietuvių veikla gyva. Jos vežimą traukia ne tik LB apylinkė, bet ir kiti lietuvių junginiai - Moterų klubas, Savišalpos draugija, Katalikų misija ir atskiri menininkai.

VLB Hamburgo apylinkės naujoji pirmininkė Teresė L i p š i e n ė pranešė, kad š.m. balandžio 11 perrinkta LB apylinkės valdyba. Apylinkei priklauso 32 nariai (12 naujų). Šio uostamiesčio lietuviai naudojami Lietuvos katal.misijos vardu iš Vyskupijos gautomis patalpomis, kurias po kun.Šarkos mirties buvo pavojus prarasti, bet dabar jis jau yra praėjęs.

Paminėta Vasario 16. Pamaldas laikė kun.A.Bunga, paskaitą skaitė Algis Klimaitis. Balandžio 29 surengtas Liet.katal.misijos patalpų dešimtmečio minėjimas su prof.dr.Ram. Lampsatytės-Kollars ir jos solistų koncertu.

Suruošti net du Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejaus minėjimai: gegužės 24 Šv. Angaro parapijoje ir ekumeninis su latviais bei estais masinių pabaltiečių trėmimų pradžios 46-jų metinių minėjimo proga.

Rugpjūčio 23 paminėtos Molotovo-Ribbentropo pakto 48-sios metinės, solidarizuojantis su masinėmis demonstracijomis Vilniuje, Rigoje ir Taline.

Veikia Baliulių vadovaujama tautinių šokių grupė GINTARAS.

Spalio 31 suruoštas aukšto lygio koncertas iš Lietuvos sugrįžusių Hamburgo lietuvių menininkių.

Jono Valaičio iniciatyva surinkta aukų ir įrengtas antkapis ant kun.V.Šarkos kapo.

VLB Hannoverio apylinkės pirmininkė Janina W a c h a u painformavo, kad sausio 27 suruošta Kailėdų eglutė pirmą kartą be kun.V.Šarkos. Jo vietoj į Hannoverį pamaldų lietuviams laikyti atvyksta tėv.dr.Konstantinas Gulbinas, kuris, kaip ir anksčiau kun.V.Šarka, praveda kuklius minėjimus.

Daug Hannoverio lietuvių vyko į kun.V.Šarkos laidotuves Hamburge, į centrinį Vasario 16 minėjimą Hüttenfelde ir į Lietuvos krikšto jubiliejinės iškilmes Romoje.

Gegužės 5 gražiai atšvesta Motinos diena, o rugsėjo 5 - Tautos šventė. Ta proga įvyko visuotinis LB apylinkės narių susirinkimas, kuris išrinko naują Valdybą ir Kontrolės komisiją. Kontrolieriai pranešė, kad kasoje yra 1.063 DM.

VLB Bonn-Kölno apylinkės pirmininkas Jonas I v a n a u s k a s nurodė, kad per metus buvo suruoštas tik vienas renginys - Motinos dienos minėjimas Balandžio 25 Annaberge su Alfredo Pranckaičio paskaita ir solistės U.Forkert dainomis. Toks pat renginys numatomas suruošti ir ateinančiais metais.

Su Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos veikla supažindino jos pirmininkas Romanas D i r g ė l a s , daugiau paliesdamas tris jos sritis. 1) Įtampiai ruošiamasi VI Pasaulio lietuvių jaunimo kongresui Australijoje. Į Kongresą vyksta: stud.Tomas Bartusevičius, VLJS sekretorius Rimantas Gumuliauskas, dipl.matem.Kęstutis Ivinskis, stud.Melanie Mikalauskaitė, mokyt.Raimonda Šreifeldaitė ir abiturientas Klaus Žulys. Su jų ruošimusi smulkiau supažindino Kęst.Ivinskis.

Gautas 120 psl. Kongreso vadovas, su kuriuo atstovai susipažįsta. Australijoje jie skaitys vieną paskaitą ir 8 referatus rateliuose. Taigi Vokietijos liet.jaunimo atstovų indėlis į programą bus didelis. Kelionė į Australiją ir dalyvavimas Kongrese labai brangūs - kainuos apie 5.000 DM. Atstovams bus sunku visą sumą susimokėti. Prašo aukų, kad bent skrydis apie 2.600 DM būtų apmokėtas. Praeitį parodė, kad lietuvių jaunimo kongresai naudingi. Jie sustiprina lietuviybę ir pagyvina jaunimo veiklą.

2) Bendradarbiaujama su Internationale Gesellschaft für Menschenrechte vokiečių sekcija. VLJ sąjunga padeda šiai Žmogaus teisių draugijai įrengti informacijos stalus, platinti spaudą.

3) Paminėtinas Vokietijos liet.Jaunimo dalyvavimas Lietuvos krikšto minėjimo iškilmėse Romoje. Ten Šv.Tėvui įteikta lietuviška juosta. Vėliau gauta jo padėka raštu.

VLJS bendradarbiauja su belgų, o taip pat ir su Lietuvos sportininkais.

Vasario 16 gimnazijos veiklą apžvelgė jos direktorius Andrius Š m i t a s . Mokosi 75 mokiniai: 41 mergaitė ir 34 berniukai iš 8-ių valstybių trijuose žemynuose - 41 iš Vokietijos, 20 iš JAV-bių, 6 iš Kanados, 3 iš Argentinos, 2 iš Urugvajaus ir po vieną iš Brazilijos, Dominikonų Respublikos bei Mali. Juos moko 27 mokytojai: 16 lietuvių ir 11 vokiečių. 2/3 pamokų dėsto lietuviai. Šiemet abitūros egzaminus laikys tik du, ateinančiais metais bus 10.

Gimnazijoje veikia tautinių šokių grupė, choras, orkestras, dainų ir kabaretistų būrelis, skautai, ateitininkai (renkasi kas savaitę). Mokiniai nemažai sportuoja: žaidžia krepšinį, lauko ir stalo tenisą, tinklinį ir kt. Šiais metais parke įrengtos naujos sporto aikštės. Kiekvieno sekmadienio rytą pakeliama Lietuvos vėliava, giedant tautos himną. Po to mokiniai eina į pamaldas. Kiekvieną penktadienį vakare dar vyksta vad. jaunimo pamaldos.

Berniukai apgyvendinti naujame bendrabuty, kur kiekvienas kambarys turi sanitarinius įrengimus ir dušą. Mergaičių bendrabutis šiemet naujai išdažytas, o 1989 bus pagrindinai atnaujintas.

Gimnazijos metinė apyvarta perviršijo du milijonus DM. 3/4 šios sumos davė vokiečių valdžia bei katalikų vyskupai, Europos ūkio bendruomenė. Sumažėjo lietuvių aukos, kritus JAV-bių doleriui. Nusiskundė, kad trūksta adresų lietuvių ir mišrių šeimų, turinčių mokyklinio amžiaus vaikų ir prašė LB darbuotojus juos atsiųsti.

Vasario 16 gimnazijai remti fondo išdininkas Antanas Š i u g ž d i n i s pranešė to Fondo apyvartą. Iš įvairių kraštų šiemet gauta berniukų bendrabučio statybai 105.949,62

DM, Gimnazijos išlaikymui 32.126,59 DM, koplyčiai pilyje įrengti 800 DM, % už indėlius 3.055,45 DM ir iš palikimų 2.657,--DM. Iš viso iki šio suvažiavimo 1987 turėta pajamų 144.588,66 DM.

Nuo Fondo įsteigimo 1983 iki šiol gauta aukų Gimnazijai išlaikyti 150.593,48 DM, berniukų bendrabučio statybai 221.926,97 DM, iš palikimų 53.466,99 DM, koplyčiai pilyje įrengti 4.800 DM, % už indėlius 5.387,35 DM. Iš viso 436.174,79 DM. Dabar Fondo sąskaitoje banke yra 57.506,90 DM. Iki metų galo jie bus išleisti aukotojų skirtiems reikalams.

Tėv. Alfonsas Bernatonis pateikė žinių apie Vokietijos lietuvius katalikus ir jų sielovadą. Misijos vedėjas yra kun. Antanas Bunga. Vokietijoje gyvena 16 lietuvių kunigų, įskaitant ir 4 nebeįėjusių dirbti. Lietuvių sielovadoje pilnai ar tik dalinai dirbuojasi kun. A. Bunga, tėv. A. Bernatonis, OFM Cap., tėv. dr. Konstantinas Gulbinas, OFM Cap. kun. Jonas Dėdinas, kun. Kazimieras Senkus, kun. Petras Girčius ir kun. Bronius Liubinas. Lietuviškos pamaldos kas sekmadienį laikomos tik Hüttenfelde ir Memmingene, o kitur - tik kartą per mėnesį arba dar rečiau.

Sielovados darbai dideli. Ypač šiomet, minint Lietuvos krikšto jubiliejų, lietuviams kunigams tenka visur prisidėti. Atsivėrė labai platus laukas informacijai apie Lietuvą. Kadangi kunigai perkrauti darbu, prašė pasauliečius paveikesnės pagalbos.

Kun. Fr. Skėrys sakė, kad lietuvių evangelikų Vokietijoje mažiau negu katalikų. Be jo liet. evang. sielovadoje Vokietijoje dirba kun. Martynas Klumbys ir talkina latvis Aldonis Putcė iš Anglijos. Kun. Skėrys aptarnauja liet. evangelikus Bremeno, Salzgitterio, Stuttgarto, Hanau, Saaro krašto, Kaiserslauterno, Pforzheimo, Rastatto apylinkėse ir dėsto tikybą Vasario 16 gimnazijoje, kur mokosi 16 evangelikų. 1985 lapkričio 22 išrinkta Vokietijos liet. evang. taryba. Ateinančiais metais Vokietijoje (Annaberge) įvyks Išeivijos liet. evangelikų sinodas.

Perskaityti raštu gauti Vokietijos LB valdybos įgaliotinių bei VLB apylinkių pranešimai.

Įgaliotinė Schleswig-Holsteino kraštui ir VLB Pinnebergo apylinkės pirmininkė Ieva Banėvičiėnė rašo, kad Socialinių reikalų ministerijai Kylyje įteiktas prašymas paramai kultūriniam reikalams gauti (šiuo metu žinoma, kad paskirta 150 DM). VLB Pinnebergo apylinkė sumažėjo iki dviejų narių.

Įgaliotinis Žemut. Saksonijai Valius Merkevičius skundžiasi, kad negavo Ministerijos pranešimo apie priėmimą įgaliotiniu, bet savo iniciatyva užmezgęs ryšius su AGAFINu (Arbeitsgemeinschaft Ausländischer Flüchtlinge).

VLB Bad Zwischenhahno apylinkės pirmininkas Vaitiekus Federavičius skundžiasi, kad apylinkė susikaldžiusi. Siunčia 50 DM suvažiavimo dalyviams pavaišinti.

VLB Lūbecko apylinkės sekretorė vanda Simoniėnė rašo: Apylinkėje 32 nariai. Nepaisydami, kad pirmininkas iš Lūbecko išvyko kitur dirbti, likę Valdybos nariai surengė: 1986 rugsėjį tautos šventę, Kalėdas, 1987 Vasario 16 minėjimą, gegužę - Motinos dienos minėjimą, Baisiojo Birželio minėjimą su latviais ir estais, Vasaros šventę liepos mėn., rugsėjį paminėta tautos šventę. Suruoštos išvykos į centrinį Vasario 16 minėjimą ir Jonines Hüttenfelde.

Mirus kun. Šarkai, pamaldų laikyti į Lūbecką atvyksta kun. Bunga, po kurių susirenkama pasikalbėti ir pasivaikšinti suneštiniais valgiais. Pasveikinami nariai jubiliejų progomis. Vasario 16 gimnazijos berniukų bendrabučio statybai surinkta 1.000 DM ir jo pašventinimo proga įteiktas vytiš, kun. V. Šarkos antkapiui - 600 DM, įsigytas radijo-kasečių magnetofonas.

VLB Saaro krašto apylinkės pirmininkas Algirdas Palavinskas: 30 narių, bet į renginius susirenka apie 100 tautiečių. Gegužę surengta Motinos diena. Rudenį kun. Fr. Skėrys atvyksta pamaldų laikyti ir atveža meninę programą. Nėra jaunimo.

VLB Mainzo apylinkės reikalų vedėjas Alfonsas Miškelevičius: 22 nariai. Solidarumo įnašus susimoka 12 ir dar paaukvoja INFORMACIJOMS leisti. Niekas nesutinka įeiti į LB apylinkės valdybą.

Vokietijoje veikia tik viena lituanistinė mokyklėlė su 6 mokiniais Munchene, vadovaujama Alinos Griniėnės. Ji rašo: vaikai susirenka neperiodiškai šeštadieniais. Moko mi dainų, eilėraščių, žaidimų, ruošia menines programėles. 5 vaikai gerai skaito ir rašo lietuviškai. Knygos bei vadovėliai gaunami iš JAV-bių. Kalėdų eglutei čekį atsiunčia BALFas.

Algirdas Palavinskas vadovauja ir Lietuvių kultūros draugijai. Jis informuoja: Draugijai priklauso 40 narių. Pora metų LKD rengė suvažiavimus kartu su Vokietijos LB darbuotoju

suvažiavimais Hüttenfelde, pateikdama kultūrinę bei meninę programą. Šiemet kultūrinį savaitgalį suruošė Bad Godesberge. Mano, kad Vokietijoje perdaug lietuvių kultūrinių būrelių.

Lietuvių šalpos draugijos LABDARA išdininkas Arminas L i p š y s perskaitė pirmininkės Žinos ir garbės pirmininko Jono Glemžų pranešimą ir perdavė jų sveikinimus. Apžvelgusi pasaulio politikos padėtį ir jos įtaką Lietuvai, Z.Glemžienė praneša, kad LABDARA remia lietuvišką moksleiviją, ypač Pietų Amerikoje bei Lenkijoje ir daro žygius savo veiklai ten įteisinti.

Žodžiu A.Lipšys informavo, jog sausy buvo surengtas Jono Glemžos šimtmetinio jubiliejaus minėjimas Hüttenfelde ir ta proga gauta daug aukų.

Vida S a b i e n ė apibūdino Vokietijos lietuvių moterų kulbų federacijos veiklą. Yra 7 klubai, iš kurių tik Hamburgo ir Romuvos su savo energingomis pirmininkėmis T. Lipšiene ir Eug.Luciene reiškiasi gyvesne veikla. Romuvoje šiemet surengtas šaunus Motinos dienos minėjimas ir susirinkimas su dr.Arnault paskaita apie grožį ir sveikatą. Visoms Romuvos klubo narėms užsakytas MOTERS žurnalas.

Perskaityta Pabaltiečių santalkos biuro Štrasburge vedėjo Algio K l i m a i č i o sveikinimo telegrama.

Per diskusijas Vokietijos LB valdybos reikalų vedėjas ir INFORMACIJŲ redaktorius J. Lukošius kvietė darbuotojus uoliau rinkti LB solidarumo įnašus ir rašyti INFORMACIJOMS apie savo veiklą. Atsirado įvairių siūlymų. Buvo pageidauta, kad nario mokesčius rinktų Vokietijos LB valdyba ir nemokančius šalintų iš LB ir kt. Taip pat pageidauta, kad VLB apylinkių vadovai bei VLB valdybos įgaliotiniai palaikytų glaudesnius ryšius su nariais, kad pasistengtų atgaivinti merdinčias LB apylinkes Solingene, Wuppertaly, Bielefelde, Osnabrücke ir kitur.

Daug kalbėta apie lietuvių kalbos vartojimą bei dvikalbiškumą LB. Po ilgesnių svarstymų vienbalsiai priiimtasi šis "Vokietijos LB darbuotojų suvažiavimo 1987 lapkričio 13-15 p a g e i d a v i m a s". Jame sakoma:

"Paskutiniu laiku stiprėja tendencija nuvertinti lietuvių kalbos reikšmę lietuvybės išlaikymui išeivijoje. Pavyzdžiui, vis daugiau naudojama svetima kalba lietuvių posėdžiuose ir kituose lietuviškuose renginiuose. Teigiama, kad lietuvis gali būti lietuviu ir be lietuvių kalbos, ir t.t.

Kadangi lietuvybės išlaikymas neįmanomas be lietuviškos kultūros puoselėjimo, o lietuvių kalba yra vienas lietuvių kultūros pagrindų, tai ir lietuvybė be lietuvių kalbos sunyks. Todėl prašome Pasaulio LB valdybą priešintis šiai tendencijai ir rūpintis pirmiausia lietuvių kalbos išlaikymu išeivijoje."

Gyvai svarstytas ir Romuvos pilies atstatymo finansavimo planas. Pagal jį lietuviams reikia surinkti pusmilijonį DM. Vokietijos LB tarybos prezidiumo pirmininkas tėv.Alf. Bernatonis siūlė, kad kiekvienas Vokietijos lietuvis atstatomoje pilyje įdėtų ar po duris, ar po langą ar bent po plytą imūrytų. Renginiai neša labai mažą pelną arba jokio. Dar kiti siūlė užkalbinti Lietuvoje buvusius vokiečius, tarp kurių yra daug mums palankių žmonių. Pirmininkas dipl.inž.J.Sabas ateinantį mėnesį vyksias į JAV-bes. Jis žadėjo pasibelsti į tenyškčių lietuviškų organizacijų duris ir atskirų asmenų kišenes. Sutelktina grupė lietuvių spaudoje rašančių tautiečių garsinti aukų rinkimo vaju. Jei lietuviai neįstengs surinkti mūsų daliai skirtų tūkstančių, nustos vokiečių vyriausybės žadėtų milijonų.

Po vakarienės LB darbuotojai klausėsi mokinių surengto Maironio minėjimo ir žiūrėjo filmą apie Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejaus iškilmes Romoje. Ištraukas iš Maironio kūrybos ir apie Maironį skaitė Petras Babeckas, Raimundas Laurinavičius, Darius Česonis, Tomas Valodka, Vilija Bijūnaitė, Daina Skrupskelytė, Silvija Ruplėnaitė, Ginta Draugelytė, Daiva Meyer, Iveta bei Elena Tesnau. Grojo Kazys Motekaitis smuiku ir Ankė Lepaitė fleita. Iš klausytojų eilių spontaniškai pakilusi neseniai iš Lietuvos atvykusi mokyta.Kumpienė, raiškiai padeklamavo apie vasaros vakarą tėviškėje.

Vėliau LB darbuotojai leido vakarą girkšnodami V.Federavičiaus užsakytą vynelį ar vaisvandenius, dainuodami ir šokdami kartu su mokiniams, grojant R.Gasiūnui su sūnumi. Iš tolimesnių vietovių atvykę pasiliko nakvoti. Sekmadienio rytą dalyvavo vėliavos pakėlime, mokinių pamaldose ir tik po pietų išvažinėjo namučiu.

L ū b e c k

Veikliesiems šio uostamiesčio lietuvių vadovams išsikėlus kitur gyventi ir dirbti, VLB

Lūbecko apylinkė ne kurį laiką buvo likusi be pilnos Valdybos. Jai išrinkti 1987 lapkričio 20 sukviestas LB apylinkės narių susirinkimas, kurį pravedė Pr.Kotkis. Pasveikinęs naują narį Praną Tetmeierį, jis apžvelgė buvusią veiklą ir ateities darbus. Išdininkė Petrė Kirkickienė pranešė, kad turėta 1.160,96 DM pajamų ir 563,45 DM išlaidų. Kasoje - 597,51 DM.

Į naują Valdybą išrinkti: pirmininke Konstancija Povilianskienė, sekretore Vanda Simonienė ir išdininke Petrė Kirkickienė.

S c h w e t z i n g e n

VLB Schwetzingeno apylinkę sudaro daugiausia 8591 inžinerijos kuopoje tarnavę ar tebetaraujantieji vyrai su savo šeimomis. Tai pagalbinis JAV-bių kariuomenės dalinys. Anksčiau kuopa buvo lietuviška, šventė visas mūsų šventes, ruošė minėjimus. Nei vienerių metų nepraleido nepamirėjusi Lietuvos kariuomenės šventės.

Daugumai lietuvių išėjus į poilsį, kuopa tolydžio netenka lietuviško veido. Tačiau joje išsisteigusi LB apylinkė vis dar tebetęsia anksčiau puoselėtas tradicijas. Ir šiemet Lietuvos kariuomenės 69-ąjį gimtadienį LB Schwetzingeno apylinkės nariai atšventė lapkričio 22, susirinkę į Gamtos draugų svetainę Ketsche. Po LB apylinkės pirmininko Jono Vitkaus atidaromojo žodžio mintimis apie Lietuvos kariuomenę pasidalijo buv.pirmininkas Mikas Miniauskas. Pastebėjo, jog klaida būtų manyti, kad ginkluotos lietuvių pajėgos buvo įkurtos 1918. Prieš 69 metus jos buvo tik atkurtos. Mūsų proseneliai prieš daugelį šimtmečių savo žygiais garsėjo visoje Europoje.

Po visų pakiliai sugiedotos Maironio Lietuva brangi Algirdas Dresleras parodė video filmą iš LB apylinkės vyrų pikniko su lietuviška muzika š.m.lapkričio 10 Algio Vitkaus sodyboje Hockenheime.

----- xXx -----

V A S A R I O 1 6 G I M N A Z I J O J

KALĖDŲ GIESMĖS EVANGELIKŲ BAŽNYČIOJE

Nedidelė Hüttenfeldo vokiečių evangelikų parapija adventą pradėjo advento ir Kalėdų muzikos koncertu, į kurį pakvietė ir mūsų Gimnazijos chorą. Š.m.lapkričio 29 vakare prisirinko pilna evangelikų bažnytėlė, negalinti pasigirti gera akustika. Vokiečių evang. bažnyčios choras, pakaitomis su lietuvių choru, pagiedojo šešias giesmes. Į paskutinę giesmę įsijungė ir vaikų chorelis bei visa bažnyčia. Chorą dirigavo R.Ehret. Gimnazijos choras, vadovaujamas Arvydo Paltino, pagiedojo tris giesmes: Sveikas, Jėzau, gimusis, Linksma diena ir Šviečia žvaigždėlė. Vokiečių kunigas protarpiais skaitė religinių nuotaikų apsakymus.

LIETUVIŠKOJO JAUNIMO RŪPESTIS LIETUVA

Taip tiktų pavadinti Gimnazijos 1987 gruodžio 5 surengtą seminarą aukštesniųjų klasių mokiniams. Finansinę paramą suteikė Tarptautinis katalikų jaunimo biuras Pietryčių ir Rytų Europai, vadovaujamas didelio lietuvių draugo Klötzel'io iš Muncheno.

Seminara moderavo ir pirmą paskaitą skaitė naujasis ir jaunasis mokytojas Linas V y š - n i o n i s , tik prieš porą mėnesių atvykęs iš Clevelando, JAV. Kalbėjo apie tautybių problemą Sovietų Sąjungoje. Prieš paskaitą išdaliavo Sovietijos žemėlapi su nuzymėtomis visų vad.respublikų ribomis.

Pirmiausia prelegentas aptarė tautybės sąvoką, nurodydamas, jog Sov.Sąjungoje yra per 100 tautybių, kurias tiek carinė, tiek raudonoji Maskva stengėsi ir tebesistengia surusinti. Tai išplaukia iš didvalstybės esmės, nesgi reikia turėti bendrą kalbą visasąjunginiam aparate, kariuomenėje ir kitur. Nors Komunistų centro komiteto suvažiavime š.m. sausio mėn. Gorbačiovas reikalavo daugiau pagarbos tautybėms, bet tai nereiškia atsisakymo nuo rusinimo politikos ir suteikimo laisvės. Rusai nepasitiki kitomis tautybėmis.

Antrasis paskaitininkas buvo dr. Saulius G i r n i u s iš Muncheno, kalbėjęs apie demografinę Lietuvos padėtį. Pradžioje išdaliavo statistinę lentelę apie gyventojų pasiskirstymą tautybėmis ir apie jų gimstamumą, mirtingumą, natūralų prieauglį, natūralų padaugėjimą ir migraciją Sov.Sąjungoje. Išnagrinėjęs gyventojų kaitą padarė išvadą, kad lietuvių padėtis, palyginti su latviais ir estais, žymiai geresnė. Pramoninant Pabaltijį, į Latviją ir Estiją įgabenta daug slavų, nes buvo darbo jėgos trūkumas. Lietuvoje pramonė gavo darbininkų iš kaimo. Pradėjus steigti kolchozus, žmonės iš kaimų kėlėsi į miestus. Jei

prieš karą pas mus kaimuose gyveno 77% žmonių, tai šiuo metu apie tiek pat gyvena miestuose. Atsirado didelis butų trūkumas. Tos ir kitos miesto gyvenimo sąlygos iššaukė gimimų sumažėjimą. Ėmė kristi gyventojų prieauglis, bet jis buvo sustabdytas pagerėjusio medicininio aprūpinimo. Sumažėjo vaikų mirtingumas, gyventojų amžiaus vidurkis nuo 50 metų pakilo iki 71,5 metų. Kelia susirūpinimą per gausus alkoholio vartojimas, ypač naminės. Iki šiol nuo viešumos buvo slepiamas narkotikų plitimas.

Įdomų pranešimą apie Lietuvos katalikų Bažnyčios padėtį pateikė Gimnazijos kapelionas kun. Jonas D e d i n a s . Jis išskabino savo paskaitos schemą, kurioje buvo sužymėti trys faktoriai: 1) Transcendentiniai - Šv. Dvasia, šventieji danguje, skaistykloje ir žemėje. 2) Išoriniai - II Vatikano konsilija 1963, Helsinkio baigiamieji Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos nutarimai 1975, kardinolo Voitylos išrinkimas popiežium Jonu Pauliu II, įvairūs solidarumo sąjūdžiai užsieny: Vokietijoje - Nijolės Sadūnaitės vardo mergaičių būreliai Bavarijoje, Sadūnaitės ir Petkaus komitetas, vadovaujamas Ericho Weiss; JAV-bėse - kun. Pugevičiaus vadovaujamas Lietuvių informacijos centras Brooklyne, Atstovų rūmų narių grupė, besirūpinanti Lietuvos Bažnyčios ir tikinčiųjų reikalais, ir kit.

3) Vidiniai faktoriai - 1963 prasidėjo Lietuvos Bažnyčios atgimimas. Sukruto dvasininkai Žemaičiuose. 1968 Telšių vyskupijos kunigų memorandumai, reikalaujantys sovietinės konstitucijos garantijas taikyti ir tikintiesiems. Už pastoracinį darbą suimami ir nubaudžiami drąsūs kunigai Šeškevičius, Zdebskis, Bubnys, Svarinskas, Tamkevičius ir kit. Pajuda katalikiškas jaunimas: Eucharistijos bičiuliai, ateitininkai. 1969 ryškėja slaptų vyrų ir moterų vienuolių vaidmuo.

Ateistų reakcija - sudeginamos kelios bažnyčios. Pradedami veikliųjų kunigų ir jaunuolių areštai ir kitoks persekiojimas. Tikintieji neišsigąsta. 1972 Jungtines Tautas pasiekia su 17.000 parašų prašymas garantuoti žmogaus teisių apsaugą Lietuvoje. 1972 kovo 19 pasirodo Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika. Tais pačiais metais gegužės 14 sušidgina Romas Kalanta. Komunistams nepasiseka suorganizuoti vad. Taikos sąjūdžio tarp kunigų. Rugienius pakeičiamas Tumėnu.

Suminėta ir Kunigų seminarija, po karo turėjusi tik 25 klierikus, o dabar - penkis kartus daugiau. Veikia ir slaptoji Kunigų seminarija. 1973 ateistai kerta smūgį LKB Kronikai - suimami ir teisiami Sadūnaitė, Navickaitė, Kovaliovas, kun. Matulionis ir kt. Bet Kronika eina iki šiandien. Pasirodo ir kiti pagrindžio leidiniai.

Ateistai bando varžyti religinę veiklą, paskelbdami vad. religinius nuostatus.

1978 aštuoni kunigai įsteigia Tikinčiųjų teisėms ginti komitetą, su kuriuo solidarizuojasi 522 kunigai ir du vyskupai tremtiniai. 1980 gimsta priešalkoholinis sąjūdis. 1981 pradedami organizuoti parapijų komitetai, kurie patinka ir komunistams, nes jie čia išžiūri gerą progą įskverbti savus žmones.

Kova už Bažnyčios ir tikinčiųjų teises buvo ir yra kieta, pareikalavusi nemaža aukų, bet ir atnešusi laimėjimų: Kunigų seminarijos klierikų skaičius pakilo iki 130. Kunigai nebebaudžiami už religijos mokymą. Išleistas katekizmas, spausdinamas Šv. Raštas.

Paskaitininkas išreiškė viltį, kad kovą laimės tikintieji, nes ateistai remiasi atgyvenusia 19 amž. marksistine ideologija, o katalikai yra pažangūs ir veiklūs. Jie vis daugiau paramos susilaukia iš užsienio. Didelę informaciją atlieka LKB Kronikos vertimai į daugelį kalbų. Užsienio spauda, ypač šiemet, minint Lietuvos krikšto jubiliejų, pilna straipsnių apie Lietuvą. Siūlė pasiųsti kalėdinius sveikinimus ir padėkas žymesniems vokiečių žurnalistams, paskelbusiems straipsnius apie Lietuvą, vyskupams, suruošusiems Lietuvos krikšto sukakties minėjimus ir pasakiusiems gražius pamokslus, bei užsienio politikams, keliantiems Lietuvos laisvės reikalavimus.

Rytojauš dieną parašyta ir išsiųsta per 60 laiškų bei kalėdinių kortelių.

Dar priešpiet moksleivis Aidas P a l u b i n s k a s supažindino su Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika. Ji pasirodė 1972 kovo 19 ir eina iki šiol. Tai pirmasis ir didžiausias pokarinės Lietuvos pagrindžio laikraštis. Jo tikslas - išskelti katalikams daromas skriaudas, skelbiant tikrus faktus. Už jos leidimą bei platinimą iki šiol įvairiomis kalėjimo bausmėmis jau nubausta 14 asmenų neva už valstybės šmeižimą.

LKB Kronika įgijo ir netikinčiųjų pasitikėjimą bei pagarbą. Susidomėjimas ja ypač didelis užsieny. Įvairių kraštų žurnalistai, publicistai bei politikai semiasi iš jos žinių, rašydami straipsnius ir ruošdami kalbas apie padėtį Lietuvoje.

Kol lietuviai išėiviai gyvenamųjų kraštų spaudoje kėlė savo tėvynės tautinę priespaudą, nedidelio atgarsio tesusilaukė. Į religinį persekiojimą Vakarų kraštų visuomenė jautriau reaguoja.

Jaunasis paskaitininkas Aidas parodė didelį susipažinimą su Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika, įstengė apibūdinti jos reikšmę bei poveikį.

Popiet Pasaulio pabaltiečių santalkos biuro Štrasburge vedėjas Algis K l i m a i t i s aiškino politinės veiklos galimybes išeivijoje. Šiandien, ypač jaunime, mada būti nepolitiku. Tokios nuotaikos išiviespatavo dėl persipolitikavimo 1970 dekadaje.

Lietuvių politikavimas kitoks negu gyvenamo krašto žmonių. Mūsų politikų nepamatysi kasdien televizijoje, neužtiksi dažnai jų pareiškimų didžiojoje spaudoje. Mūsų išeivijos politika reiškiasi informacija, kultūra, švietimu. Ir Vasario 16 gimnazija yra lietuvių švietimo politikos vaisius. Mūsų politinį darbą dirba VLIKas, LB, diplomatai. Jie, o taip pat rezistentai ir Bažnyčia tėvynėje gali kalbėti Lietuvos vardu. Ne viską gali atlikti rezistentai krašte, nes veikia pagrindy. Jų veiklos laukas: pagrindžio spaudos leidimas, memorandumų rašymas, demonstracijų organizavimas.

Pabaltijo laisvės klausimas Vakaruose kasmet daroši aktualesnis. Jam kelti sąlygas sudarė Helsinkio konferencijos nutarimai ir jų vykdymo patikrinimai, krašte ruošiamos demonstracijos, brutalus susidorojimas su disidentais ir pan.

Baigdamas Klimaitis išreiškė viltį, kad inteligentinis lietuviškosios išeivijos jaunimas neapleis krašte už laisvę kovojančių brolių ir sesių.

Sekmadienio rytą seminaro dalyviai susirinko išklaudyti kito jauno prelegento, Vasario 16 gimnazijos moksleivio Rimo Č u p l i n s k o pranešimo apie Lietuvos laisvės kovotojus. Anot jo, pagrindiniai laisvės kovotojai buvo partizanai, po pastarojo karo apie 10 metų ginklu priešinęsi maskvinei okupacijai. Partizanų gretas sudarė daugiausia valstiečiai, bet buvo ir kitokių - mokytojų, moksleivių, valdininkų, karininkų, medicinos darbuotojų, rašytojų, studentų ir net kunigų. Per 30.000 žuvo, daug tūkstančių pateko į nelaisvę ir buvo nukankinti arba išstremti į priverčiamųjų darbų stovyklas. Vienas pokačio partizanų buvo ir mūsų Gimnazijos mokytojas Vytautas Svilas, daug metų kankintas priverčiamųjų darbų stovykloje Vorkutoje.

Po karo turėta vilties, kad Lietuva, su Vakarų valstybių pagalba, galės būti ginklu išlaisvinta. Toms viltims nepasiteisinus, mestas kitokio pasipriešinimo šūkis - prisitaikyti, ištvirti, išlaikyti Lietuvą, kaupti jėgas ateičiai. Per 15 metų kraštas aprimo, sustiprėjo ūkiškai ir dvasiškai. Gimė pasyvus pasipriešinimas.

Pasyvius rezistentus kalbėtojas suskirstė į tris grupes: 1) tautiniai, 2) religiniai ir 3) žmogaus teisių gynėjai. Į pirmą grupę įrikiavo 1972 gegužės 14 Teatro sodely Kaune susideginusį Romą Kalantą. Per jo laidotuves kilo didžiulės riaušės. Dar ir dabar kasmet minimos jo žuvimo metinės. Buvo ir daugiau susideginimų.

1975 pagrindy pasirodė tautinio atgimimo leidiniai - AUŠRA, DIEVAS ir TĖVYNĖ, PERSPEKTYVOS ir kiti. Šiai grupei prelegentas priskyrė ilgų metų bausmes Gulaguose atlikusius Antaną Terlecką, Julijų Sasnauską ir kitus jaunuolius. Jie tapo rezistencinio jaunimo simboliais.

2) Atsigavo ir Bažnyčia. Religiniam sąjūdžiui būdingas masiškas. Už vaikų mokymą tikybos suimami ir uždaromi į kalėjimą veiklūs kunigai - Šeškevičius, Zdebskis, Bubnys ir kiti. Už juos stoja tūkstančiai parapiečių. Pasirodo Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika. 17.000 žmonių pasirašo peticiją Brežnevui ir Jungtinėms Tautoms. 150.000 tikinčiųjų parašų surenka reikalavimas gražinti kulto reikalams Taikos Karalienės bažnyčią Klaipėdoje. Suimama ir nuteisiama Nijolė Sadūnaitė. Jos gynimosi kalba teisme, jos atsiminimų knyga KGB AKIRATY, išverstos į anglų ir vokiečių kalbas, susilaukė didelio susidomėjimo Vakarų tikinčiuosiuose. Suimami ir įkalinami Balys Gajauskas, Viktoras Petkus, kunigai Svarinskas ir Tamkevičius ir daug kitų. Iš viso uždaryti kalėjimuose, priverčiamojo darbo stovyklose ir treptyje 35 lietuviai politiniai bei sąžinės kaliniai.

3) Žmogaus teisių gynėjais laikytini Helsinkio grupės ir Tikinčiųjų teisėms ginti komiteto steigėjai ir nariai. Jiems priklausė Viktoras Petkus, Vytautas Skuodis, Balys Gajauskas ir daug kitų. Prelegentas papasakojo apie kiekvieno jų likimą.

Didžiųjų laisvės kovotojų negalima sutalpinti į kurią vieną grupę. Jie kovojo už tautinius, už religinius ir už bendražmogiškuosius idealus.

Didysis rusų laisvės gynėjas Andrej Sacharov siūlo remti Gorbačiovo glasnost politiką. Tai būtų Komunistų partijos ir Sovietų Sąjungos gelbėjimas naujomis priemonėmis. Vytautas Skuodis mano, kad nebe už kalnų ta diena, kai maskvinė imperija subyrės.

Moksleivis Rimas Čuplinskas savo paskaitoje parodė didelį dabartinio Lietuvos gyvenimo ir jos kovų už laisvę pažinimą. Jis pažįsta ir kai kuriuos jos laisvės kovotojus, palaiiko su jais ryšius.

Visos seminaro paskaitos bei diskusijos vyko lietuvių kalba. Dalyvavo apie 40 vyresniųjų klasių mokinių. Daugelis jų lankosi Lietuvoje. Ten nuvykę žino, kad tai ne viskas, ką galima pamatyti ir išgirsti. Tėvynėje pagrindy vyksta neatlaidi kova už išsilaisvinimą iš okupacijos pančių. Tik apie ją viešai nedaug tekalbama, nors ir vad. atvirumo politikos laikais. Ne visi ir žino, o kai kas ir nenori žinoti. Kartais užsieny daugiau apie ją žinoma, negu Lietuvoje. Tai parodė ir šis jaunimo seminaras.

P o e z i j o s v a k a r a

mokiniai suruošė gruodžio 12 vakare. Kiekvienas dalyvis turėjo padeklamuoti atmintinai išmoktą Mykolaičio-Putino eilėrašį Nulenkime galvas, parašytą dr. Jono Basanavičiaus 75 metų sukakties proga. Antrą dalykėlių kiekvienas galėjo laisvai pasirinkti. Dalyvavo daugiausia žemesniųjų klasių mokiniai - Evelina Ederytė, Tatjana Hermanaitė, Sandra Makutėnaitė, Renė Klimaitis, Martynas Schröteris - ir vyresnieji - Virginijus Jocys, Rita Sakutė, Kristina Vygantaitė. Už teisėjų stalo sėdėjo mokyt. Linas Vyšnionis, Anne Marie Lepienė ir abiturientė Daiva Meyer.

Mažieji dalyviai, kurių daugumai dar buvo nelengva susidoroti su lietuvių kalba, labai jaudinosi. Putino eilėraštis netrumpas, o reikėjo deklamuoti prieš kritiškus teisėjus bei klausytojus taisyklinga lietuvių kalba. Lengviau sekėsi su laisvai pasirinktais tekstais. Jie turbūt buvo jau anksčiau pamėgti ir ne kartą skaityti. Tai prisipažino Rita Sakutė, sakydama, kad Vytės Nemunėlio knygutė apie Meškiuką Rudnosiuką buvęs jos mėgiamiausias skaitinys, kai ji buvo maža. Ir čia ją visą raiškiai paskaitė. Gražiai ji su Kristina perteikė ir Marcelijaus Martinaičio Žemaičių Kukučio susitikimą su Dzūkų Kukučiu.

Iš visų išsiskyrė Virginijaus Jocio pasirodymas su asmenine kūryba. Originaliai apsi- rengęs, pasigrimaves ir ant krūtinės pasikabinęs savo kalendorių, pamažu plėšė nuo jo savaitės dienas, aptardamas kiekvienos nuotaikas. Gale žuvusiems už Lietuvos laisvę uždegė žvakutę ir sukalbėjo Amžiną atilsį. Už tai vertinimo komisija paskyrė jam pirmą premiją.

Mažųjų grupėje pirmoji premija atiteko Renė Klimaičiui, antroji - Martynui Schröteriui. Visi kiti mažųjų grupės dalyviai gavo po dėžutę dažų piešimui ir po Algimanto Mackaus eilėraščių knygą Augintinių žemė, kad turėtų iš ko ruošti kitam poezijos vakarui. Visi vyresnieji dalyviai apdovanoti ką tik pagamintais VI Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso spalvotais ženkliukais-atvirukais. Pirmosios premijos laimėtojas gavo specialią dovaną.

K ū č i o s

Šiomet Gimnazija Kūčias šventė gruodžio 18. Pradėtos mokyti. Bronės L i p š i e n ė s sukurtu penkių paveikslų vaizdeliu "Dvi dienos prieš Kalėdas", surežisuotu ir suvaidintu mokinių erdvioje naujo berniukų bendrabučio salėje, kur buvo vietos net scenai įrengti.

Veiksmas vyksta nepriklausomos Lietuvos kareivinėse, taigi prieš II pasaulinį karą. Du kareivėliai - Kazys Jovaras ir Petras Sungaila - ruošiasi važiuoti Kalėdų pas tėvus, bet Petras, kurio namuose laukia sunkiai serganti motina, negauna atostogų. Tada Kazys perleidžia savo atostogas Petriui. Kūčių naktį Kazys eina sargybą prie ginklų sandėlio. Pasirodęs angelas atlygina Kazį už kilniaširdiškumą, perkeldamas jį nematomą į namus, kur jis mato jaukiai bešvenčiančius Kūčias savo namiškius, lyg pats kartu būtų. Taip pat parodo ir Petro sergančią motiną su ja besirūpinančia dukterimi ir kaip jos nu- džiunga Kūčių naktį sulaukusios sūnaus ir brolio.

Vaidinimą režisavo mokinė Gabija D i a v a r a i t ė . Vaidino Virginijus Jocys, Kazys Motekaitis, Tomas Valodka, Kristina Vygantaitė, Teresė Giedraitytė, Rita Sakutė, Ma- ristela Žutautaitė ir Zuzana Juknaitė.

Po vaidinimo kun. Fr. S k ė r y s pasveikino žiūrovus, tarp jų ir vokiečių dvasiškius bei žurnalistus, paaiškindamas jų kalba kas buvo vaidinama. Pastebėjo, kad šiemetinės Kūčios yra 33-čios jo šioje mokykloje ruošiamos ir pakvietė visus persikelti į Gimna- zijos valgyklos salę.

Susėdę už šventiškai papuoštų ir tradiciniais lietuviškais patiekalais apkrautų sta- lų, visi sugiedojo Šventa naktis, tyli naktis. Mokinė Dalytė Baliulytė perskaitė Luko evangeliją apie Kristaus gimimą. Kun. Skėriui sukalbėjus maldą, jis ir Gimnazijos kura- torijos valdyba - pirmininkas tėv. Alfonsas Bernatonis, vicepirmininkas direktorius And- rius Šmitas bei išdininkas inž. Jonas K. Valiūnas - ir mokinių komiteto vicepirmininkė Gabija Diavaraitė uždegė lietuviškais šiaudinukais išpuoštos eglutės žvakutes.

Sveikinimo žody direktorius Andrius Š m i t a s pastebėjo, kad šiemet švenčiamos ju- biliejinės 600-sios lietuviškos Kūčios, nes gi prieš 600 metų lietuviai buvo pakrikš- tyti ir priėmė krikščioniškus papročius. Kūčios yra šeimos šventė. Mūsų Gimnazija - tai didelė šeima. Šia švente ji nori padėkoti personalui ir jų šeimoms, savanoriškiems talkininkams, rėmėjams ir mokinių tėvams, suteikdama progą pabuvoti tarp savųjų, paval- gyti lietuviškų kūčių bei pasigėrėti jaunimo menu.

Gimnazijos kuratorijos pirmininkas tėv. A l f o n s a s B e r n a t o n i s pasidžiaugė, kad šie metai buvo gausūs mokinių pasirodymais ir už mokyklos sienų ne tik Vokietijoje, bet ir kitų Europos valstybių sostinėse - Vienoje, Romoje, Paryžiuje. Už paruošimą tiems pasirodymams dėkojo tautinių šokių grupės vedėjai Živilei Grodbergienei ir choro bei orkestro dirigentui muzikos mokyt.Arvydui Paltinui. Dėkojo ir vokiečių vyriausybei bei visuomenei už Gimnazijos rėmimą.

Hüttenfeldo evangelikų kunigas dr. M e i e r - D ö r k e n parapijos vardu išreiškė padėką mokinių chorui už lietuviškas kalėdines giesmes evangelikų bažnyčioje. Sakė, jog domisi Lietuva. Pradėjus sovietams "persitvarkyti" pagal Gorbačiovo nurodymus, tikisi gauti leidimą ateinančiais metais ją aplankyti. Jam ir jo žmonai labai patinkančios Gimnazijos Kūčios. Esąs labai dėkingas už pakvietimą į jas.

Lampertheimo katalikų parapijos, kuriai priklauso ir Hüttenfeldas, klebonas kun. H a m - m e r i c h pastebėjo, kad Kalėdos gaubiamos gilios mistikos. Jos primena, kad beveik prieš du tūkstančius metų Dievo Sūnus tapo žmogumi. Jis atėjo nuvesti mus pas Tėvą, atnešdamas pasauliui daug džiaugsmo ir vilties. Linkėjo, kad ateity sulauktume daugiau pagarbos tautų laisvei ir teisingumui.

Hüttenfeldo vokiečių katal. kapelionas K e m m e r e r gyrė gražų Gimnazijos ir vietos vokiečių katalikų sugyvenimą. Ryškų jo pavyzdį duodanti kasmetinė Dievo Kūno procesija, kurioje tautiniais drabužiais apsirėdę mokiniai neša baldakimą.

Visi kalbėtojai linkėjo gražių Kalėdų švenčių ir sveikų atostogų. Dvasininkai dar pageidavo, kad Kristus užgimtų visų širdyse ir kad visi krikščionys, ypač jaunimas, per Kalėdas sklėistų viltį ir džiaugsmą.

Tada prasidėjo esmingiausia Kūčių dalis - paplotėlių laužymas. Prie eglutės sustojo Kuratorijos valdybos pirmininkas tėv. Alfonsas Bernatonis ir Gimnazijos direktorius Andrius Šmitas. Prie jų ėjo klasių auklėtojai su seniūnais ir, lauždami vienas nuo kito po gabaliuką paplotėlio, pasikeitė šventiniais linkėjimais. Bematant sukilo ir visa salė. Kiekvienas skubėjo pusantrą šimto žmonių būryje susirasti artimesnius asmenis, su jais pasisveikinti, pasidalyti paplotėliu ir palinkėti linksmų švenčių. Bet netrukus visi grįžo į savo vietas ir kibo į maginančius valgius, pagamintus be gyvulinių riebalų. Buvo 12 patiekalų. Reikėjo žiūrėti, kad visiems pakaktų vietos. O patys skaniausi - karšti virtinėliai su grybais - pasirodė paskiausiai...

Visiems pasisotinus, su savo menu pasirodė mokiniai. Bendras Gimnazijos choras pagiedojo dvi giesmes - Šviečia žvaigždėlė ir Linksmų Kalėdų šešiomis kalbomis. Andrius Sruoginis paskaitė John Milton eilėraštį On Christ's Nativity anglų kalba. Kalėdinių giesmių pyne pagrojo dešimties pačių jauniausių mokinių orkestrėlis. Elena Šulcaitė padeklamavo Roberto Prutz eilėraštį Heilige Nacht vokiečių kalba. Devynių mergaičių chorelis dainavo apie Baltą mišką ir apie Baltas Kalėdas. Trylikos muzikantų orkestras pagrojo Kalėdų giesmių potpourri. Pakiliai skambėjo visų giedama O džiaugsminga, išganinga ta Kalėdų skaisti diena.

Kun. Fr. Skėrys dėkojo Kuratorijos valdybai už pavyzdinę Gimnazijos reikalų tvarkymą, mokyt. Br. Lipšienei - už kalėdinės nuotaikos veikalą, Gabijai Diavaraitei - už jo inscenizavimą, vaidintojams - už gabų vaidinimą, muzikos mokyt. Arvydui Paltinui - už kruopštų bei kantrų mokinių išlavinimą giedoti ir groti, virėjoms bei jų vadovei Eug. Lucienei - už gausių ir skanių lietuviškų valgių pagaminimą, mokiniams - už salių sutvarkymą, namų prižiūrėtojui A. Sidarui bei savanoriškiems talkininkams Stasiui Šimkui ir Bernardui Budreikai - už įvairiopa pagalbą įrengiant sceną ir kitus darbus, Živilei Grodbergienei - už aplinkraščio pagaminimą ir išsiuntinėjimą, prašant aukų Kalėdų eglutei, ir ypač aukotojams bei mokinių tėvams ir kitiems geradariams, įgalinusiems suruošti šią šventę.

Kalėdų seniu buvo persirengęs mokinys Aidas Palubinskas. Dviračiu įžęs į salę, pasakojo buvęs Sibire. Tik perėstroikos dėka per Vilnių galėjęs atvykti į Gimnaziją Kūčioms. Tuoj griebėsi skaityti didžiulę proklamaciją. Joje buvo surašyti mokinių bei mokytojų geri ir blogi darbai. Kitais metais Kalėdų senis būdavo labai piktas, smarkiai bardavosi. Dageiui tekdavo ir raudonuoti, ypač kai papasakodavo apie jų mažiau žinomas ydas. Šiemetinis senis nebuvo priekabus. Perskaitęs proklamaciją, tuoj ėmėsi dalyti dovanas. Visi maži vaikai ir mokiniai gavo didelius maišus, prikrautus šokolado, saldinių, sausainių, riešutų, vaisių ir kitokių skanumynų.

Atsiėmę dovanas, visi išsiskirstė. Kai kurie mokiniai dar tą patį vakarą išvažiavo su tėvais namo, kiti nuskubėjo ruoštis rytdienos kelionei po Europą arba skristi į JAV - bes, Kanadą ar kitur. Romuvos sodyba ištuštėjo iki sausio 10, kai vėl visi sugrįš pailsėję bei pakeliavę ir pilni įspūdžių.

Du Gimnazijos mokiniai šventė Kūčias ir Kalėdas bei sutiko Naujuosius Metus Australijoje, dalyvaudami VI Pasaulio lietuvių jaunimo kongrese. Rimas Čuplinskas iš Toronto atstovauja Kanados, o abiturientas Klaus Žulys - Vokietijos lietuvių jaunimui.

Kučias aprašė MANNHEIMER MORGEN ir BERGSTRAESSER ECHO dienraščiai, išspausdindami ir nuotrauką. "Bergstraesser Echo" korespondentė, pažymėjusi, kad 1953 išigytoje pilyje Hüttenfelde sunkiomis sąlygomis įsikūrusi Lietuvių gimnazija tolydžio išsivystė į dvasinį ir kultūrinį lietuvių bendruomenės centrą, taip išsako iš Kučių išsineštą išpūdį: "Tai buvo daugiau didelės šeimos šventė. Su nuostaba buvo juntama, kaip tvirtai jaunimas čia stovi ant savo tėvų pamatų. Visi pasirodymai ... nepaliko jokios abejonės dėl jų bendruomenės ramsčių: tradicijos ir tikėjimo. Puoselėjimas, išlaikymas ir išvystymas tautinių ir kultūrinių vertybių yra šios vienintelės lietuviškos mokyklos pagrindiniai tikslai".

Didelį išpūdį jai paliko ir paplotėlių laužymas, pavertęs visus "į apsikabinėjančią, besibučiuojančią ir smarkiai mostaguojančią maišatį".

L i e t u v i š k o s   v e s t u v ė s

Spaudoje rašoma, kad Pasaulio lietuvių kongresuose dalyvaudamas, šokdamas tautinius šokius, dainuodamas choruose, dalyvaudamas lietuviškose organizacijose, lankydamas li-tuanistines mokyklas jaunimas susidraugauja ir ne retai sukuria lietuviškas šeimas. Tai viena didžiųjų tų sambūrių bei institucijų teigiamybė ir nuopelnas. Turbūt daugiausia tokių nuopelnų galėtų priskaičiuoti Vasario 16 gimnazija. Daug jos buvusių mokininių ir mokytojų Vokietijoje ir kitur yra sukūrę lietuviškas šeimas. Vienas naujausių tokių džiugių įvykių yra ir čia aprašomas.

Olga Šereikaitė yra gimusi Vokietijoje, o Eimantas Sakalauskas - Lietuvoje. Susitiko jie Hüttenfelde, lankydami mūsų Gimnaziją, ir... susidraugavo. Draugystė virto meile, kuri tęsėsi ir baigus Gimnaziją, kol atvedė prie altoriaus. Jaunieji aukso žiedelius sumainė 1987 gruodžio 30 Hüttenfelde evangelikų bažnyčioje.

Vedybos buvo ekumeninės, nes Olga evangelikė, o Eimantas katalikas. Jaunosius visam gyvenimui sujungė ir palaimino abu Vasario 16 gimnazijos kapelionai - kun.Fr.Skėrys ir kun.Jonas Dėdinas.

Kun.Fr. Skėrys savo pamoksle kalbėjo apie Dievo žodį, kviesdamas jaunosius jį įsiklausyti. Dievo žodis užrašytas Biblijoje. Jis yra nepertraukiamas žmogaus ryšys su Dievu: Kūrėjas nuolat kalbina savo kūrinių savo žodžiu.

Kun. Jonas Dėdinas perskaitė apaštalo Pauliaus pamokymus vyrui ir žmonai, pastebėdamas, jog santuoka yra sakramentas, kurį sukuria abu sutuoktiniai, o kunigai tik palaimina. Patarė kasdien suklupti bendroji maldoj, skaityti Šv.Raštą, sekmadienį lankyti pamaldas. Visus sutuoktusių dalyvius kvietė būti ne tik pasyviais liudininkais, bet ir padėti jaunesiems išlaikyti čia duodamus pažadus.

Kun.Fr. Skėrys perskaitė Šv.Rašto pamokymus apie vedybas. Po abiejų kunigų atliktos sutuoktusių liturgijos, jis įteikė jaunavedžiams po Naują Testamentą ir Bibliją paveiksluose.

Protarpiais buvo giedamos lietuviškos giesmės, vargonuojant Arvydui Paltinui.

Vestuvių puota vyko Gimnazijos valgyklos salėje. Dalyvavo jaunavedžių tėvai ir apie 70 buv. mokyklos ir kitų draugų bei svečių, daugiausia jaunimo.

Visiems pasisotinus, piršlys Ričardas Tendzegolskis išdrožė liaudiškais sąmojais išmargintą kalbą, keldamas į padanges jaunąjį. Sveikindamas jaunosius, Gimnazijos kuratorijos valdybos pirmininkas tėv.Alfonsas Bernatonis gyrė jų nusistatymą susirišti visam gyvenimui religiškai ir teisiškai. Buv. Gimnazijos direktorius Vincas Natkevičius perskaitė savo poemą apie Olgą, Eimantą bei tėvulį (dr.St.Šereiką). Svočia Janina Kaciucevičienė niekino piršlį ir gyrė savo pyragą bei jaunąją. Gimnazijos kuratorijos valdybos išdininkas inž.Jonas K.Valiūnas linkėjo nepasimesti gyvenimo sukuriuose, pasirūpinti prieaugliu Gimnazijai.

Linksmi bepuotaujant, dainuojant ir šokant (grojo Odenwaldo muzikantas vargonėliais su įmantriais elektroniniais įtaisais), nepastebimai laikrodžio rodyklė persirito į Naujų Metų išvakares. Pailsėję, didelė dalis vestuvininkų su jaunaisiais bei jų tėvais vėl susirinko į tą pačią salę sutikti Naujųjų Metų.

--- oOo ---

K a l ė d ū   a t o s t o g o s   mokiniams baigiasi 1988 sausio 10. Tą dieną visi sugrįžta į bendrabutį. Pamokos prasideda sausio 11 rytą.

LIETUVOS KRIKŠČIONYBĖS JUBILIEJAUS MINĖJIMAS FRANKENTHALYJE

Metams besibaigiant, baigiasi taip pat ir 600 metų krikščionybės Lietuvoje minėjimai. Vokietijoje bene paskutinis įvyko gruodžio 6 Frankenthalio mieste, kur Švenč. Trejybės parapijoje klebonauja kun. Bronius Liubinas. Šv. mišias aukojo vysk. dr. Antanas Deksnys, prieš vieną dieną sugrįžęs iš JAV-bių, kur dalyvavo panašiuose minėjimuose Čikagoje. Kartu su juo šv. mišias laikė prel. dr. Paulius Jatulis, Lietuvių sielovados vedėjas kun. Antanas Bunga ir vietos klebonas. Pradžioje buvo pašventinta graži didžiulė žvakė Lietuvos krikštui prisiminti.

Pamokslą vokiečių kalba sakė kun. A. Bunga, pradėdamas citata iš Kurdakovo knygos ATLEISK MAN, NATAŠA. "Jūs kvailiai, nėra jokio Dievo. Ar jūs to vis dar nežinote? Kur yra jūsų Dievas dabar? Ar jis jums kada nors pagelbėjo?" Ir po to tikintieji buvo mušami guminėmis lazdomis... Panašiai elgiasi komunistai iki šiol jų valdomoje pasaulio dalyje.

Toliau pamokslininkas citavo Šv. Tėvo žodžius: "Kaip įvairiomis progomis esu priminęs, visa Bažnyčia mini drauge su jumis šią taip reikšmingą sukaktį ir drauge su jumis dėkoja Dievui už šią neapsakomą dovaną (2 Kor 9,15). Romos Bažnyčia ir visos broliškos Bažnyčios pasaulyje jungiasi į jūsų karštą padėkos maldą, kuria dėkojate Dievui už neįkainojamą krikšto malonę, už gyvą jūsų tautos atsivėrimą šios malonės veikimui ir už tuos laimėjimus, kuriuos ji pasiekė šios malonės vedama, už tą dvasinę jėgą ir uolumą, su kuriuo jūsų tėvai saugojo krikšto malonę ir ją ugdė šešių šimtų metų istorijos sukuriuose." Pamokslininkas nušvietė Lietuvos krikšto istoriją, pradedant nužudytoju misionierium Prahos vyskupu Adalbertu. Panašiai baigėsi ir karaliaus Mindaugo mėginimas apkrikštyti lietuvius. Tik 1387 Jogailai ir Vytautui pavyko atverti krikščionybės vartus Lietuvon. Krikščionybės sėkla lietuviuose prigijo ir išaugo į stiprų medį, kuris atlaikė ir atlaikė šimtmečiais trukusius ir dabar tebesitęsiančius persekiojimus. Po 22 metų laisvės nuo 1940 birželio 15, su karo meto pertrauka 1941-1944, krikščionybę Lietuvoje mėgino ir tebe mėgina sunaikinti Lietuvos okupantai rusiškieji komunistai. Tačiau tauta atspari. Vienus sunaikinus, atsiranda kiti kovotojai už jos ir tikėjimo laisvę. Bunga papasakojo ir kryžių kalno Meškuičiuose istoriją, ypač iš Sibiro tremties grįžusiojo kun. Algirdo Mociaus žygį su kryžiumi ant pečių į tą kalną.

Prašymų maldose buvo taip pat meldžiamasi už Lietuvą, dėkojant Dievui už neužtarnautą krikšto malonę ir prašant jos vaikams ištvėmės ir stiprybės. Parapijos choras, kuriame nėra nė vieno lietuvio, gražiai sugiedojo aukojimo metu keletą posmelių Marija, Marija giesmės lietuviškai.

L i t e r a t ū r i n i a i s v a r s t y m a i A n n a b e r g e

Lietuvių literatūros būrelis 1987 lapkričio 13-15 pravedė suvažiavimą, aptarusį lietuvių moterų literatūrą. Tautinio atbudimo metu moterys rašytojos literatūrai suteikė svarbių paskatų, nors vėliau jų įtaka, ypač prozoje, sumažėjo ir tik poezijoje jos išlaikė savitą bruožą. Tačiau šiandien vėl išryškėja specifinė lietuviška feministinė literatūra, ypač Baliukonytės, Baltrušaitytės ir Jasukaitytės kūryboje, nepaisant kad apskritai lietuvių literatūroje vyrauja vyrų sukurtas moters vaizdas, kuris pirmiausia atsako į pačių vyrų klausimą - Kas yra moteris man?

25 dalyviai, tarp jų 5 Vasario 16 gimnazijos mokiniai, aptarė per dvi dieni Žemaitės apsakymą MARTI, po vieną Ivanauskaitės, Baltrušaitytės ir Vilimaitės novelę bei parinktus Degutytės, Baliukonytės ir Baltrušaitytės eilėraščius. Taip pat buvo susipažinta su dartinė Lietuvos moters padėtimi bei aplamai su moterų įnašu į lietuvių literatūrą.

A n n a b e r g o l e i d i n i a i

Pabaltiečių krikščionių studentų sąjunga ir 1987 išleido naują 276 puslapių BALTISCHES JAHRBUCH. Pusė straipsnių analizuoja dabartinius pasikeitimus Pabaltijy bei pabaltiečių tarpusavio ryšius. Iš lietuviams svarbesnių straipsnių paminėtini: P. Reklaičio apie salcburgiečių ryšius su mažlietuviams, M. Kleino apie aitvarus, Wl. de Castro apie Čiurlionį ir A. Hermano apie klaipėdiečių gyvenimą Lietuvoje po 1945.

Annabergas taip pat išleido 72 puslapių ANNABERGO LAPELĮ lietuvių kalba. Šis numeris paskirtas lietuvių evangelikų Bažnyčiai Vokietijoje. Be to, jame yra ilgesnis straipsnis apie vokiečių rašytoją Johannes Bobrowski ir jo ryšius su lietuvių literatūra.

Leidinius galima įsigyti per Baltisch-Christlicher Studentenbund, Annaberger Str. 400, 5300 Bonn 2, arba pas Arthur Hermann, C.M.v. Weber-Str. 14, 6919 Bammental. BALTISCHES JAHRBUCH kainuoja 20 DM, o ANNABERGO LAPELIS 7 DM.

M I R U S I E J I

H e l m u t a s GIESE, VLB Romuvos apylinkės narys, mirė 1987 lapkričio 20 Weinheime širdies priepuolio ištiktas. Palaidotas lapkričio 27 Hüttenfeldo kapinaitėse. Laidojimo apeigas atliko kun.Fr.Skėrys. Prie karsto stovėjo 4 tautiniais drabužiais apsirengę mokiniai. Dalyvavo apie šimtinė žmonių: Vasario 16 gimnazijos mokiniai bei mokytojai ir tarnautojai, Hüttenfeldo ir artimųjų apylinkių lietuviai.

Atsisveikinimo kalbas pasakė kun.Fr.Skėrys, Mannheimo darbo įstaigos (Arbeitsamt) atstovas ir Gimnazijos kuratorijos valdybos pirmininkas tėv.Alf.Bernatonis. Sudėti vaikinai: velionio šeimos, Vasario 16 gimnazijos, Mannheimo darbo įstaigos, Šiugždinių šeimų, I.Švedo bei B.Budreikos ir daug puokščių gėlių. Velionio šeima pakvietė visus į Gimnazijos valgyklą kavos.

H.Giese buvo gimęs 1931 rugpjūčio 29 Karaliaučiuje. II pas.karui pasibaigus, vos 14 metų berniukas, bado vejamas, atbėgo į Lietuvą, buvo Dzūkijos ūkininkų priglauostas. Pas juos ir užaugo. 1957 vedė ūkininkaitę Oną Džervaitę iš Punios su kuria susilaukė sūnaus Jono ir dukters Danutės. 1967 su šeima repatriavo į Vokietiją. 1974 atvyko į Vasario 16 gimnaziją, kur tarnavo namų prižiūrėtoju, o žmona dirbo virtuvėje. 1983 persikėlė į Darbo įstaigą Weinheime toms pačioms pareigoms. Susilpnėjus sveikatai, gavo lengvesnį durininko darbą Mannheimo darbo įstaigoje. Abu vaikai - Jonas ir Danutė - yra baigę Vasario 16 gimnaziją ir studijuoja Heidelbergo universitete.

I g n a s VISAKAITIS, VLB Mainzo apylinkės narys, mirė 1987 lapkričio 19 Mainze. Buvo gimęs 1915 spalio 20. Paskutiniaisiais metais gyveno senelių prieglaudoje Mainze.

S i l v e r i j u s JASAITIS mirė 1987 gruodžio 11 Bremene. Palaidotas gruodžio 21 to miesto Waller kapinėse. Išsikėlus iš namų sūnui su marčia, įautėsi vienišas - buvo nusilpusi klausa.

Buvo gimęs 1906. Lankė Kėdainių gimnaziją, baigė pienininkų kursus ir visą laiką dirbo savo specialybėje. Keletą metų Pieno Centro gaminiams aprūpindavo kauniečius. Gyvendamas Vokietijoje, rėmė Vasario 16 gimnaziją aukomis.

P e t r a s RADVILA, dr.med.vet., po ilgesnės ligos mirė 1987 gruodžio 26 Berne (Šveicarijoje). Palaidotas gruodžio 30 to miesto Bremgarten kapinėse, dalyvaujant giminėms, būreliui Šveicarijos lietuvių ir buvusių bendradarbių bei draugų.

Buvo gimęs 1903. Velionis buvo veiklus bendruomenininkas - keletą metų pirmininkavo Šveicarijos LB, dalyvavo beveik visose Europos lietuviškųjų studijų savaitėse. Parašė ir atskira knyguote išleido savo atsiminimus.

N u m a t o m i r e n g i n i a i 1 9 8 8

Vasario 20 - Centrinis Vasario 16 minėjimas Hüttenfeldo Bürgerhaus'e.

Vasario 28 - Vasario 16 minėjimas Stutgarte, Kolpingo namų salėje.

Liepos 9-24 - Lietuvių vaikų vasaros stovykla Hüttenfelde, Romuvoje. Su vaikais galės vasaroti ir tėvai.

Liepos 31 - rugpjūčio 7 - 35-ji Europos lietuviškųjų studijų savaitė Vasario 16 gimnazijoje, Romuvoje: Litauisches Gymnasium, 6840 Lampertheim 4 - Hüttenfeld. Tel. 06256-322
Moderatoriai: dr.Kajetonas J.Čeginskas, dipl.mat.Kęstutis Ivinskis ir poetė Eglė Juodvalkė. Organizacinė komisija: stud.Tomas Bartusevičius, Alina Grinienė ir mokyt.Raimonda Šreifeldaitė. Pragyvenimas kainuos: gyvenantiems Gimnazijos bendrabuty, kambarių dviems su dušu - 280 DM, be dušo - 245 DM. Jaunimui - 140 DM. Hüttenfeldo ir kaimyninio Hemsbacho viešbučiuose kambariai vienam asmeniui kainuoja nuo 25 DM iki 40 DM ir brangiau. Gyvenantieji viešbučiuose mokės Gimnazijai už maistą 20 DM dienai.

Registracijos mokestis: 50 DM, nedirbančiam jaunimui 20 DM. Registruotis pas Alina Grinius, Diamantstr.7, D-8000 München 50. Tel. 089-1504471, pinigus pasiunčiant į Studijų savaitės sąskaitą: Litauische Studienwoche, Konto-Nr.8.9340.02 Volksbank Kreis Bergstrasse, BLZ 509 991 400, 6840 Lampertheim.

Programos reikalais rašyti: K.Ivinskis, Haussdorfstr.81, D-5300 Bonn 1. Rengėjai

I N F O R M A C I J O M S l e i s t i a u k o j o :

Sozialministerium Schleswig-Holstein 120 DM, Paul Lokys iš Darmstadto, Kazys Bendoraitis iš Schwetzingeno ir Karl Wilson iš Hannoverio po 100 DM, Valteris Vitkus iš Hockenheimo ir Simas Veiverys iš Kaiserslauterno po 50 DM, Dr.A.König iš Göttingeno 30 DM, Vytautas Čiplys iš Bonnos 25 DM, Martin Sprogies iš Schwetzingeno, Vytautas Deveikis iš Heidesheimo ir Algimantas Daubaris iš Homburgo po 20 DM, Tad Sartorius iš Mannheimo 15 DM ir Algirdas Palavinskas iš Losheimo 10 DM. A č i ū .